Abstracts of Papers in English / YF

An investigation of structural, electronic and optical properties of HgTe in cinnabar phase using pseudopotential method

Hamdollah Salehi^{1*} Zeinab Izadi¹

> Received: 2015-12-16 Accept: 2018-03-14

Abstract

In this paper, the structural, electronic and optical properties of Mercury Telluride (HgTe) in hexagonal phase have been studied. The calculations have been performed with pseudopotential method in density functional theory (DFT) framework using Quantum-Espresso package. It can be seen from band structure calculations that the cinnabar phase has semiconducting property. The calculation of the real part of dielectric function leads to refractive index 4.489 for hexagonal phase.

Keywords: *Mercury Telluride, Density functional theory, Optical properties, Hexagonal phase.*

¹ Department of physics, Faculty of Science, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

^{*} Corresponding Author; E-mail: salehi_h@scu.ac.ir

مجلهٔ فیزیک کاربردی دانشگاه الزهرا^(س) سال هفتم، پیاپی ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۹۶

بررسی ویژ گیهای ساختاری و الکترونی و اپتیکی ترکیب تلوراید جیوه در فاز سینابار ^۱

حمداله صالحي"، زينب ايزدى ً

تاریخ ارسال: ۹/۲۵ /۹۴ تاریخ تصویب: ۱۳۹۶/۱۲/۲۳

> چکیده در این مقاله خواص ساختاری و الکترونی و اپتیکی ترکیب تلوراید جیوه در فاز هگزاگونال بررسی و با نتایج کارهای دیگر مقایسه می شود. محاسبات با استفاده از روش شبه پتانسیل در چارچوب نظریهٔ تابعی چگالی و با استفاده از نرم افزار کوانتوم اسپرسو صورت گرفته است. نتایج ساختار نواری نشان دهندهٔ خاصیت نیم رسانایی این ترکیب در فاز سینابار می باشد. محاسبهٔ سهم حقیقی تابع دی الکتریک، ضریب شکست را برای فاز سینابار ۴/۴۸۹ می دهد. نتایج حاصل از سهم موهومی تابع دی الکتریک نشان دهندهٔ مطابقت گاف اپتیکی با گاف نواری می باشد.

> **واژههای کلیـدی**: تلورایـد جیـوه، فاز هگزاگونـال، نظریـهٔ تـابعی چگـالی، خواص اپتیکی.

['] شناسه ديجيتال (DOI): 10.22051/jap.2018.7804.1020)

^۲ گروه فیزیک، دانشکدهٔ علوم، دانشگاه شهید چمران اهواز، ایران.

^{*} نويسنده مسئول: salehi_h@scu.ac.ir

۱. مقدمه

تر کیب تلوراید جیوه یکی از مواد نیمرسانای متعلق به گروه II-IV میباشد. در سالهای اخیر این دسته از نیمرساناها به دلیل داشتن گاف نواری مستقیم و توانایی گسیل نور در دمای اتاق مورد توجه بسیاری واقع شدهاند. این ترکیبات در بسیاری از زمینهها، از قبیل ابزارهای لیزر حالت جامد، ابزارهای فوتوولتائیک، سلولهای خورشیدی، سیستمهای کنترل از راه دور، فیلمهای نازک، ترانزیستورها، آشکارسازها، سیستمهای تصویربرداری و غیره کاربرد فراوان دارند. این ترکیب در فشار معمولی دارای فاز مکعبی مرکزسطحی و ساختار بلندروی میباشد. در این فاز، ترکیب دارای خاصیت شبهفلزی (نیمرسانایی با گاف نواری صفر) است [۱-۳].

مطالعات تجربی بر روی تلوراید جیوه به وسیلهٔ پراش پرتو X یک گذار فاز مرتبهٔ اول از ساختار بلندروی به ساختار هگزاگونال سینابار (نیم رسانا) در فشار ۱/۲۵ گیگا پاسکال و سپس به ساختار نمک طعام (فلز) در فشار ۸ گیگاپاسکال نشان می دهند [۴]. شکل ۱ به صورت شماتیک ترکیب تلوراید جیوه را در فاز ساختاری سینابار نشان می دهد. در سال ۱۹۷۹، شالمن و مک گیل با استفاده از روش بستگی قوی به مطالعهٔ ابر شبکه های HgTe و CdTe پرداختند و با رسم ساختار نواری برای حالت تودهٔ این ترکیب در فشار معمولی مقدار گاف نواری صفر را به دست آوردند. Massin در سال ۲۰۱۱، سوان و همکاران به مطالعهٔ ساختار نواری سیستم های را به دست آوردند. (PT با استفاده از تقریب QSGW هیبریدی و به کار بردن بر هم کنش اسپین مدار پرداختند. آن ها دریافتند که HgTe دارای یک ساختار نواری معکوس با گاف انرژی HgTe و یا می باشد. نتایج آن ها در توافق خوبی با اندازه گیری های فوتو گسیل توسط ارو کی و دیگران بود. بنابر اطلاعات موجود در فاز های این ترکیب در فشار های زیاد، کارهای بسیار کمی در دسترس

شکل 1 یاختهٔ واحد ترکیب تلوراید جیوه در فاز سینابار.

مجلهٔ فیزیک کاربردی دانشگاه الزهرا (س)، سال ششم، پیاپی ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۹۶ / ۵۵

۲. روش محاسبات

محاسبات در چارچوب نظریهٔ تابعی چگالی و با استفاده از بستهٔ محاسباتی کوانتوم اسپرسو انجام شده است. در این بستهٔ محاسباتی، معادلات تک ذرهٔ کوهن شم با استفاده از روش شبه پتانسیل و بسط تابع موج الکترون های ظرفیت بر حسب امواج تخت حل می شود. در محاسبات از شبه پتانسیل های ساخته شده به روش بار پایسته بر پایهٔ تقریب شیب تعمیم یافته (GGA) استفاده شده است. در تقریب چگالی موضعی، انرژی تبادل همبستگی به صورت یکتایی تعریف می شود، اما در GGA شکل کلی انرژی تبادل همبستگی چنین است،

 $\rho(r) \quad \mathcal{E}_X^{Unif}$ $E_{Xc}^{GGA}[\rho(r)] = \int \rho(r) \mathcal{E}_X^{Unif}[\rho(r)] F_x(s) d^3r$

که در آن، (r(r) چگالی و V_X^{unif} انرژی تبادلی گاز یکنواخت است که خود تابعی از چگالی است. علاوه بر این، نحوهٔ انتخاب تابعی F_x به تقریبهای مختلف می انجامد. اربیتال های ظرفیت در این ترکیب برای اتم Hg، عبارت است از ۵۵ و ۶۶ و برای اتم Te عبارت است از ۵۵ و ۵۹. پس از انجام تستهای همگرایی لازم، مقدار انرژی قطع تابع موج تخت برابر با ۵۰Ry انتخاب شد. انتگرال گیری بر روی ناحیهٔ اول بریلوئن با استفاده از مِش یکنواخت ۶×۸×۸ انجام شد.

۳. نتايج و بحث

الف: خواص ساختاري

فاز سینابار را که در فشارهای زیاد پایدار است می توان شبکهای هگزاگونال در نظر گرفت. این فاز توسط دو پارامتر شبکهٔ a و c و دو پارامتر داخلی u و v تعریف می شود. در این ساختار اتمهای Hg در مکانهای (۱/۳۳۳ ، ۰، ۱) و اتمهای Te در مکانهای (۱/۳۳۳ ، ۰، ۷) قرار دارند. u و v به ترتیب برابر با ۱/۶۴۱ و ۱/۵۶۲ است [۵، ۶]. پارامترهای ساختاری محاسبه شده در جدول ۱ آمده است.

فاز سينابار	$a(A^{\circ})$	b/a	c / a	B(Gpa)	Β'
کار حاضر	۴/۴۸۲	۱/۰۰۰	2/120	57/9	۵/۲۲
کار نظری [۵]	ዮ/ዮሊፕ	۱/۰۰۰	2/220	۵V/V	
کار تجربی [۷]	۴/۴۸۳	۱/۰۰۰	۲/۲۸۸		

جدول ۱ پارامترهای ساختاری محاسبهشده برای ساختار سینابار در کار حاضر به همراه نتایج دیگران.

ب: مدول حجمی و تراکمپذیری مدول حجمی تمایل جسم برای یک تغییر شکل معین در سیستم و معیاری از سختی بلور میباشد. چنانچه فشار در واحد حجم مایع به اندازهٔ dp افزایش یابد حجم مورد نظر به اندازهٔ dV - کاهش مییابد. از نسبت این دو، مدول حجمی حاصل می شود [۸]،

$$B = -V \frac{\mathrm{d}P}{\mathrm{d}V} \tag{1}$$

با توجه به اینکه تمامی محاسبات در دمای صفر صورت می گیرد، آنتروپی ثابت است و داریم: dU = - PdV، بهطوری که dU تغییر انرژی ناشی از تغییر حجم می باشد و در نهایت خواهیم داشت:

$$B = V \frac{\mathrm{d}^2 U}{\mathrm{d}V^2} \tag{(Y)}$$

تراکم پذیری حجمی که عکس مدول حجمی است به صورت زیر تعریف می شود:

$$k_V = -\frac{1}{V_0} \frac{\mathrm{d}V}{\mathrm{d}P}$$
(۳)

به منظور محاسبهٔ مدول حجمی و مشتق آن، پس از وارد کردن مقادیر بهینهٔ انرژی قطع، نقاط k، ثابت های شبکه بهینه و پایدارترین موقعیت اتم ها به ازای حجم های متفاوت در اطراف حجم تعادلی، به ازای هر حجم یک اجرای خودساز گار انجام داده و از خروجی هر اجرا انرژی متناظر با آن حجم را مییابیم. سپس با برازش انرژی بر حسب حجم با استفاده از معادلهٔ حالت مورناگون، می توان حجم تعادلی، مدول حجمی و مشتق آن را محاسبه نمود. انرژی کل بر حسب حجم با استفاده از معادلهٔ حالت مورناگون چنین است [۹]:

$$E(V) = E_{o} + \frac{BV_{o}}{B'} \left[\frac{V}{V_{o}} + \left(\frac{V}{V_{o}} \right)^{1-B} - \frac{B'}{B'-1} \right]$$
(*)

در این رابطه، V_0 حجم تعادلی، E_0 انرژی حالت پایه در دما و فشار صفر، B مدول حجمی و ptack مشتق آن را بیان می کند. به عبارت دیگر، کمیت ptack B سختی ماده در برابر فشار را نشان می دهد. هر چه مقدار مدول حجمی بیشتر باشد، بلور سخت و خاصیت تراکم پذیری آن کمتر است و در نتیجه انتظار می رود اتمها در فاصلهٔ دورتری از یکدیگر قرار داشته باشند. نتایج حاصل ار مدول حجمی مشتق مدول حجمی و تراکم پذیری فازهای متفاوت ترکیب تلوراید جیوه در از مدول می منده در می بازی می داده در برابر فشار را نشان می دهد. هر چه مقدار مدول حجمی بیشتر باشد، بلور سخت و خاصیت تراکم پذیری آن کمتر است و در نتیجه انتظار می دود اتمها در فاصلهٔ دورتری از یکدیگر قرار داشته باشند. نتایج حاصل از مدول حجمی مشتق مدول حجمی و تراکم پذیری فازهای متفاوت ترکیب تلوراید جیوه در جدول ۲ آمده است. از مقادیر محاسبه شده در می یابیم که با افزایش فشار از فاز بلندروی به فاز کلرید سزیم مقدار مدول حجمی افزایش می یابد، که خود نشان دهندهٔ افزایش سختی ماده می است.

مجلهٔ فیزیک کاربردی دانشگاه الزهرا^(س)، سال ششم، پیاپی ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۹۶ / ۵۷

كميات محاسبه شده	کار حاضر (GGA)	کار حاضر (LDA)	[Δ] (Castep) <i>LDA</i>					
B(Gpa)	۵۲٬۹۰۰	۵۰,۶۰۰	۵V/V					
درصد خطا نسبت به مقدار تجربي	٨,٣١٨	15,000						
Β'	۵,۲۲۰	۵٫۱۰۰						
$k(Gpa)^{-1}$	• /• 189	•,•19	•,•1¥					
درصد خطا نسبت به مقدار تجربی	11,794	11,784						

جدول ۲ نتایج محاسبات مدول حجمی، مشتق آن و تراکم پذیری ترکیب تلوراید جیوه در فاز هگز اگونال و مقاسهٔ آن با نتایج دیگر ان.

ج: خواص الكتروني

نوارهای انرژی مربوط به الکترونهای یک بلور، در راستای خطوط تقارنی در ناحیهٔ اول بریلوئن، محاسبه می شوند. با افزایش الکترونهای درون بلور محاسبهٔ ویژهمقادیر انرژی از طریق حل معادلهٔ شرودینگر برای هر یک از الکترونها ممکن نیست، بنابراین بهتر است با استفاده از عمل های تقارنی، تعداد نقاط ۴ مربوط به بردارهای موج الکترونی را کاهش داد. از آنجا که برای هر ساختار بلوری می توان یاختهٔ بسیط و ناحیهٔ بریلوئن تعریف کرد که با تکرار آن کل بلور ایجاد می شود، در یافتن ویژه مقادیر انرژی برای رسم ساختار نواری بلور نیز می توان از نقاط ویژهای که اصطلاحاً نقاط پر تقارن نامیده می شود، در ناحیهٔ اول بریلوئن استفاده کرد. شماری از مسیرها که در راستای نقاط پر تقارن درون بلور قرار گرفته اند، مسیرهای تقارنی محدود و مشخصی را نشان کاهش می یابد، چرا که با تکرار این نقاط مادهتر است بلکه محاسبات به شدت قراردادی با اندیسهای آ، M، J، ... نام گذاری می شوند. به کمک ساختار نواری می توان به محاسبهٔ گاف نواری بلورها و پیش بینی خواصی نظیر رسانا، نیم رسانا یا عایق بودن ترکیب یا حتی به نوع گاف از لحاظ مستقیم یا غیرمستقیم بودن پی برد. در شکل ۲، نمودار ساختار نواری می توان به تلوراید جیوه در فاز ساختاری هگزاگونال و در کنار آن، منحنی چگالی حالتهای در ایزی بر عار توری ترکیب یا حتی محاسبهٔ گاف نواری بلورها و پیش بینی خواصی نظیر رسانا، نیم رسانا یا عایق بودن تر کیب یا حتی محاسبهٔ یاف زار داخ مستقیم یا غیرمستقیم بودن پی برد. در شکل ۲، نمودار ساختار نواری تر کیب تلوراید جیوه در فاز ساختاری هگزاگونال و در کنار آن، منحنی چگالی حالته می کل را در تقریب GGA آورده ایم.

پایین ترین قسمت نوار ظرفیت در اطراف انرژی ۱۲ – الکترون ولت ناشی از حالت s اتمهای تلوریوم است. در میانهٔ نوار ظرفیت و در اطراف انرژی ۸ – تا s – الکترون ولت بلند ترین قله مربوط به حالتهای b اتمهای جیوه می باشد. بالای نوار ظرفیت از حالتهای q اتمهای تلوریوم و حالتهای q و b اتمهای جیوه تشکیل شده است، در حالی که پایین نوار رسانش ترکیبی از حالتهای s اتمهای جیوه و q اتمهای تلوریوم می باشد. در نقطهٔ T گاف نواری مستقیمی به

بزرگی ۰/۱۸ الکترونولت دیده می شود، که این نتیجه بیانگر خاصیت نیم رسانایی ترکیب تلوراید جیوه در این فاز می باشد. در هر دو تقریب نوارهای موجود در میانهٔ نوار ظرفیت ناشی از اربیتالهای b اتمهای جیوه می باشند، این نوارها همان طور که قبلاً نیز بیان شد جایگزیده و تختند و چگالی حالت متناظر با آنها زیاد است. در این ساختار اربیتالهایی که در ایجاد گاف نواری سهیم هستند حالتهای p اتمهای تلوریم و p و r اتمهای جیوه می باشند.

حال، نوبت به بررسی بزرگی و جهت گاف انرژی در هر دو تقریب میرسد. همان طور که قبلاً گفتیم گاف انرژی اختلاف انرژی بیشینهٔ نوار ظرفیت و کمینهٔ نوار رسانش میباشد. الکترون ها با دریافت انرژی کافی می توانند بر گاف نواری غلبه کرده و خود را از حالت پایه به یک حالت برانگیخته در نوار رسانش برسانند. در این ساختار یک گاف نواری غیر مستقیم از نقطهٔ A به M وجود دارد. یعنی، الکترون ها علاوه بر اینکه باید از گاف عبور کنند، برای رسیدن به نقطهٔ M لازم است در مسیری افقی با انرژی ثابت اما به ازای مقادیر مختلف k حرکت نمایند و این امر با جذب یا گسیل یک فونون همراه خواهد بود.

برای بهتر دیده شدن بزرگی و جهت گاف انرژی و تفاوت میان دو تقریب GGA و LDA در بزرگی گاف در شکل ۳ نمودار ساختار نواری را در هر دو تقریب GGA و LDA در بـازهٔ انـرژی ۱٫۵ – تا ۱٫۵ الکترونولت آوردهایم.

مجلهٔ فیزیک کاربردی دانشگاه الزهرا^(س)، سال ششم، پیاپی ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۹۶ / **۵۹**

شکل ۳ منحنی ساختار نواری فاز هگزاگونال با تقریب (الف) GGA و (ب) LDA.

بزرگی گاف نواری فاز هگزاگونال در تقریب GGA، ۱۹، و در تقریب ۲۵۵، ۱۰، ا الکترونولت میباشد. بنابراین، ترکیب تلوراید جیوه در فاز هگزاگونال نیمرسانایی با گاف انرژی کوچک و غیرمستقیم میباشد. مقادیر گاف نواری به دست آمده با بزرگی گاف به دست آمده از چگالی حالتها در این فاز همخوانی دارد. در جدول ۳ نتایج گاف محاسبه شده در این کار را در هر دو تقریب به همراه کارهای دیگران برای فاز هگزاگونال آوردهایم. همچنین این ترکیب در فاز هگزاگونال نیمرسانایی با گاف غیرمستقم کوچک میباشد.

			C -	
كميت	کار حاضر (GGA)	کار حاضر (LDA)	کار نظری(Castep)	كار تجربي
E • , \9		۰٫۳۰	۰٫۲۰[۵]	
نوع گاف	A o M غيرمستقيم؛	A o Mغيرمستقيم؛	$A o \Gamma$ غيرمستقيم؛ $A o r$	

جدول ۳ نتایج محاسبه شده برای گاف نواری فاز هگزاگونال ترکیب تلوراید جیوه.

بنابر اطلاعات موجود تاکنون هیچ کار تجربی در زمینهٔ ساختار الکترونی بـر روی فـاز هگزاگونـال این ترکیب انجام نشده است که بتوانیم نتایج حاصل را با آن مقایسه کنیم.

د: چگالی ابر الکترونی

چگالی ابر الکترونی نحوهٔ توزیع بار را در اطراف اتمها نشان میدهد. احتمال یافتن الکترون در هر ناحیهٔ معین متناسب با چگالی ابر الکترونی در آن ناحیـه است. ایـن احتمـال در ناحیـهای کـه ابـر الکترونی تراکم بیشتری داشته باشد بیشتر خواهد بود. با توجه به میزان توزیع بار در اطراف اتـمهـا

مي توان نوع پيوند بين آنها را تشخيص داد. تراكم زياد بين اتمها نشاندهندهٔ قـوي بـودن پيونـد و تراكم كمتر الكترون بين دواتم پيوند ضعيفتري را نشان ميدهد. طبق مقياس الكترونگاتيوي پائولینگ هرچه اختلاف الکترونگاتیوی بین دو عنصر زیاد (۱/۷ تا ۳/۳) باشد، پیوند بین دو عنصر از نوع یونی و هرچه اختلاف الکترونگاتیوی بین دو عنصر کم (۰ تا ۱/۷) باشد پیوند بیشتر از نوع كووالانسى است [1٠]. از آنجا كه اختلاف الكترونگاتيوي عنصر جيوه و تلوريم بسيار كوچك مي باشد در اين تركيب ييوند موجود در ميان اتمها به ميزان زيادي از نوع كووالانسي مي باشد. شکل ۴ چگالی ابر الکترونی ترکیب تلوراید جیوه را در فاز سینابار در صفحهٔ (۰۴۴) نشان میدهد. از شکل چگالی ابر الکترونی چنین بر می آید که میان دو اتم جیوه و تلوریم تراکم بار بسیاری وجود دارد. این تراکم زیاد نشانهای از حضور پیوندهای کووالانسی میان دو اتم میباشد. از آنجا که مقدار اختلاف الکترونگاتیوی میان دو اتم بسیار ناچیز است، طبق مقیاس الکترونگاتیوی يائولينگ مي توان براي اين تر کيب حضور ييوندهاي کو والانسي قوي را انتظار داشت. در اين ترکیب، جیوه با دو الکترون s و تلوریم با دو الکترون s و چهار الکترون p برای تشکیل پیوند شرکت می کنند. همان طور که در شکل دیده می شود بیشترین تراکم بار در اطراف اتمهای تلوريم به چشم ميخورد كه نشاندهندهٔ الكتروندوستي شديد اين اتم در تركيب ميباشد. به دليل تراکم زیاد الکترون ها بین اتم جیوه و تلوریم می توان دریافت که در این ترکیب پیوندهای کووالانسی قوی وجود دارند. از طرفی به دلیل ناچیز بودن مقدار الکترونگاتیوی بین دو اتم پیونـد یونی ضعیف شکل می گیرد. بررسی نمودار چگالی حالتهای جزئی نشان میدهـد کـه اربیتـال d اتم جيوه سهم بسزايي در اين نمودار دارد. حضور نوار d كاتيوني درون نوار ظرفيت اصلي در ترکیب تلوراید جیوه باعث بروز ویژگی های متفاوتی با دیگر اعضای گروه II-IV شده است.

شکل ٤ چگالی ابر الکترونی فاز سینابار در صفحهٔ (۰۴۴).

مجلهٔ فیزیک کاربردی دانشگاه الزهرا^(س)، سال ششم، پیاپی ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۹۶ / **۱۹**

ه: خواص اپتیکی گذارهای احتمالی از قسمت بالایی نوار ظرفیت به قسمت انتهایی نوار رسانش سهم عمده را در طیف اپتیکی ماده دارد. مؤلفههای اصلی تابع دیالکتریک در فاز سینابار بـهصورت ٤_{xx} = ε_{yy} ≠ ε_{zz} است. سهم حقیقی و موهومی تابع دیالکتریک ترکیب تلوراید جیوه در فاز سینابار در شکل ۵ نشان داده شده است.

شکل0 قسمتهای حقیقی و موهومی تابع دیالکتریک ترکیب تلوراید جیوه در فاز سینابار.

بررسی قسمت حقیقی تابع دیالکتریک، ضریب شکست ایستایی را در راستاهای x و z را به تر تیب ۴/۴۸۹ و ۴/۷۴۵ نتیجه میدهد. علاوه بر این، قسمت موهومی تابع دیالکتریک آستانهٔ جذب میان نواری، E₀، را ۱/۱۸ الکترونولت تخمین میزند که با نتیجهٔ بهدست آمده از ساختار الکترونی همخوانی بسیار خوبی دارد. بیشترین میزان جذب در این فاز در انرژی ۱/۹۵ الکترونولت رخ میدهد. نتایج حاصل از قسمت موهومی تابع دیالکتریک نشاندهندهٔ مطابقت گاف اپتیکی با گاف نواری میباشد. نتایج بهدست آمده با نتایج دیگران همخوانی دارد [۵].

٤. نتيجه گيري

در این مقاله پارامترهای ساختاری بلور ترکیب تلوراید جیوه با استفاده از روش شبه پتانسیل، در چارچوب نظریهٔ تابعی چگالی و با اعمال تقریبهای مختلف مطالعه و بررسی شده است. نتایج ساختار نواری و چگالی حالتهای کل بیانگر خاصیت خاصیت نیم رسانایی ترکیب در فاز سینابار است. همچنین، نتایج حاصل از مشارکت اربیتالهای مختلف در ساختار نواری بیانگر مشارکت اصلی حالتهای *q* اتمهای تلوریم و *q* و *s* اتمهای جیوه می باشد. نتایج حاصل از سهم موهومی تابع دی الکتریک نشان دهندهٔ مطابقت گاف اپتیکی با گاف نواری می باشد. شکل چگالی ابر الکترونی نشان دهندهٔ حضور پیوند کو والانسی قوی در بین اتمهای این ترکیب می باشد. همچنین در این محاسبات تقریب GGA، به دلیل اینکه وابستگی چگالی الکترونی در یک نقطه علاوه بر چگالی موضعی، تغییرات چگالی را در اطراف آن نقطه نیز در بر می گیرد و نزدیکی این مدل با واقعیت، تقریبی مناسب تر است.

مراجع

- V. Dinesh, S.Shriya, R. khenata; "structural phase transition and elastic properties of mercury chalcogenides"; *Journal materials chmictry and physics* 135, 36365e 384, (2012).
- [2] S. Mnasri, S. Abdi-Ben Nasrallah, N. Sfina, N. Bouarissa, and M. Said, "Electronic, lattice vibration and mechanical properties of CdTe, ZnTe, MnTe, MgTe, HgTe and their ternary alloys", *Semiconductor Science and Technology* 24 No. 9 (2009).
- [3] R,Franco, P.Mori-Sanchez, J.M.,Recio, ;"Theoretical compressibilities of highpressure ZnTe polymorphs", *Phys. Rev. B* 68, 195208,(2003).
- [4] A. Onodera, M. Motobayashi, T. Seike, and O. Fukunage, in *Proceedings of the 8th AIRAPT Conference*, Uppsala, Sweden, (1981), edited by C. M. Backman, T. Johannisson, and L. Tegner (Arkitektkopia, Uppsala), Vol. I, p. 321. (1982).
- [5] H. Aimin, Y. Xiaocui, Y. Ruomeng, G. Chunxiai, L. Riping, and T. Yongjun, "Study of structural stabilities and optical properties of HgTe under high pressure", *Journal of physics and Chemistry of Solids* **70** 433-438 (2009).
- [6] C. Michel, O. Zakharov, A. Rubio, and L. Marvin Cohen," AB initio calculations of the pressure-induced structural phases transitions for four II-VI compounds", Vol 55, Number19, (1996).
- [7] N. G. Wright, M. I. McMahon, R. J. Nelmes, and A. San-Miguel, "Crystal structure of the cinnabar phase of HgTe", *Phys. Rev. B* **48** 13111 (1993).

مجلهٔ فیزیک کاربردی دانشگاه الزهرا^(س)، سال ششم، پیاپی ۱۲، بهار و تابستان ۱۳۹۶ / ۶۳

- [9] F. D. Murnaghan, "The compressibility of media under extreme pressure", Proc. Nat. Acad. Sci. 30 244 (1994).
- [10] L. Pauling, *The nature of the chemical bond and the structure of molecules and crystals: an introduction to modern structural chemistry*, Cornell University Press (1960).